

MELDING

Saksmappe nr: 2017/5749	Saksbehandler: Sikke Næsheim
-----------------------------------	---------------------------------

	Miljøutvalget	08.05.2019
	Formannskapet	09.05.2019
	Kommunestyret	21.05.2019

Orientering om avvik ved Lignes renseanlegg etter tilsyn i 2017

Rådmannen ble innkalt til møte hos Fylkesmannen i Oslo og Viken 14. mars d.å. vedrørende manglende tilbakemelding om Viva IKSs oppfølging av seks avvik ved Lignes renseanlegg etter inspeksjon ved anlegget den 26. oktober 2017.

I tillegg ble rådmannen orientert om at Fylkesmannen har besluttet å inndrive tvangsmulkt for manglende lukking av avvik. Fylkesmannen satte videre en ny frist til 1. juli 2019 for å motta dokumentasjon for hvordan fire av seks avvik skal rettes opp, og viste til at dersom ikke slik dokumentasjon legges frem vil ytterligere, og langt høyere, tvangsmulkt bli vedtatt.

Denne meldingen gir en beskrivelse av avvikene fra ovennevnte inspeksjon og status i arbeidet med å lukke disse. Videre beskrives forholdet til forurensningslovens bestemmelser. Avslutningsvis omtales kort de to avvikene som har størst betydning sett i forhold til behov for ny renseløsning.

Beskrivelse av avvik fra oktober 2017 og status i arbeidet med å lukke disse

Fylkesmannen meddelte i sin innkalling til møte den 14. mars at avvik nr. 5 var lukket. I brev datert 9. april meddelte Fylkesmannen at også avvik nr. 2, 3 og 6 er lukket.

For de to øvrige avvikene, avvik nr. 1 og 4, har Fylkesmannen vedtatt tvangsmulkt på totalt kr 60 000,-. Ny frist for å melde tilbake en plan for hvordan disse avvikene kan lukkes er satt til 1. august 2019.

Arbeidet med å lukke de to siste avvikene henger sammen med behov for ny renseløsning. I det følgende gis det en orientering om samtlige avvik fra inspeksjonen ved Lignes renseanlegg 26. oktober 2017:

1. Virksomheten overholdt ikke sekundærrensekravet

- *Forurensingsforskriftens § 14-6*: Fylkesmannen viste til at Lignes renseanlegg har sekundærrensekrav som et vilkår i tillatelsen fra 2002 og at det ikke var søkt om endring av dette kravet. På tilsynet 26. september 2017 avdekket Fylkesmannen at Lignes renseanlegg er i brudd med tillatelsen ut fra hva som står om renskrav for organisk stoff. Fylkesmannen avdekket også at Lignes renseanlegg har hatt en vesentlig økning i pe (pe er forkortelse for personekvivalent som brukes for å beregne hvor mye avløp som blir generert i et område) etter 2007.

- Status: Avviket har sammenheng med behov for ny løsning for renseanlegg. Rådmannen legger frem egen sak om dette.
- 2. Virksomheten kunne ikke dokumentere en risikovurdering for avløpsanlegget.
 - *Internkontrollforskriften § 5, 2. ledd, punkt 6*: Fylkesmannen viste til opplysninger fra Linnes renseanlegg om at de ikke hadde en skriftlig risikovurdering for ytre miljø ved anlegget. Fylkesmannen så særlig manglende kartlegging av industripåslipp og risikovurdering av effektene av påslippene idet dette avviket også var påpekt i inspeksjon i 2008.
 - Status: Fylkesmannen har i brev datert 9. april 2019 meddelt Viva IKS at avviket er lukket.
- 3. Virksomheten kunne ikke dokumentere skriftlige rutiner for gjennomgang og kontroll med at krav i utslippstillatelsen og at forskriften vurderes og overholdes.
 - *Internkontrollforskriften § 5, 2. ledd, punkt 4 og 7*: Fylkesmannen viste til at kapasiteten på anlegget var 26000 pe, anleggets størrelse var oppgitt til å være 48 000 pe, maksuken til anlegget var på 59.000 pe og at virksomheten under tilsynet ikke kunne redegjøre for hva som var korrekte data. Fylkesmannen viste også til at Viva IKS ikke kunne dokumentere skriftlige rutiner for å sikre at virksomheten hadde oversikt over gjeldene data for virksomheten, for videre å sikre at selskapet drev lovlig etter tillatelsen og forskrift, og for å sikre at de rapporterte korrekte data.
 - Status: Fylkesmannen har i brev datert 9. april 2019 meddelt Viva IKS at avviket er lukket.
- 4. Virksomhetens tillatelse er udatert og virksomheten skulle ha søkt om endring av vilkårene.
 - *Forurensingslovens § 11, jf. forurensingsforskriftens § 14-4*: Fylkesmannen viser til tillatelsen av februar 2002 og at Linnes renseanlegg har gjennomgått vesentlige endringer i tillegg til at tillatelsen er gammel (15 år). Utslipp er økt vesentlig uten at virksomheten og enkelt punkter i tillatelsen var direkte feil. I begge tilfeller skulle det vært om endret tillatelse.
 - Status: Avviket har sammenheng med behov for ny løsning for renseanlegg. Rådmannen legger frem egen sak om dette
- 5. Virksomheten kunne ikke dokumentere at prøvetakingskrav i forskriften var fulgt.
 - *Forurensingsforskriften § 11-3 bokstav m og § § 11, vedlegg 2 tabell 2.1.2*: Fylkesmannen viste her til informasjon i årsrapport 2016 for Viva IKS hvor det fremgikk at at Linnes renseanlegg har 59 000 pe i maksuken i 2016 og i 2014, dette var tilfelle også i 2014. Forskriften krever at anlegg som passerer 50 000 pe skal utvide analysen med flere parametere. Linnes hadde ikke endret prøvetakingen og analyser selv om de hadde hatt utslipp i maksuke over 50 000 pe.
 - Status: Fylkesmannen har i notat datert 9. april 2019 meddelt Viva IKS at avviket er lukket.
- 6. Viva IKS deklarerer ikke farlig avfall med laveste enhetsnummer
 - *Avfallsforskriften § 11-8 og § 11-12*: Fylkesmannen viste her til at farlig avfall skal deklarerer med organisasjonsnummeret (lavest mulig enhetsnummer) til det konkrete renseanlegget. Viva IKS deklarerer farlig avfall på Viva IKS – Lier, og manglet derfor dokumentasjon på at farlig avfall fra Linnes Renseanlegg hadde blitt levert til godkjent mottak
 - Status: Fylkesmannen har i brev datert 9. april 2019 meddelt Viva IKS at avviket er lukket.

Forholdet til forurensingsloven

I henhold til selskapsavtale for Viva IKS pkt 3-1 er selskapets formål å *«utføre offentlige tjenester for sine eiere innenfor vei, vann og avløp»*. Videre fremgår det av selskapsavtalens pkt 3-2 at *«Selskapet skal ikke eie infrastruktur knyttet til selvkostområdet eller veier. Selskapet skal forvalte kommunaltekniske anlegg for vei, vann og avløp i deltakerkommunene, og har ansvaret for alle oppgaver knyttet til forvaltning, planlegging, utbygging, drift og vedlikehold av offentlige vann- og avløpsanlegg i eierkommunene»*.

Forurensingslovens betydning for avvik nr. 1 og 4:

Selv om kommunen har delegert oppgavene innenfor vann- og avløpsanlegg til Viva IKS er Lier kommunen likefullt ansvarlig overfor forurensningsmyndighetene for at anlegget er i samsvar med utslippstillatelse og forskrifter, jf. forurensningsloven § 24 og forurensingsforskriftens del 4.

Hjemmel for tvangsmulkt i forurensingsloven:

I henhold til forurensingsloven § 73 kan Fylkesmannen fatte vedtak om tvangsmulkt. Formålet med å ilegge tvangsmulkt er å oppnå retting av avvik. Tvangsmulkt ilegges den ansvarlige for overtredelsen. Er overtredelsen skjedd på vegne av en kommune, skal tvangsmulkten vanligvis pålegges virksomheten som sådan.

Særlig om avvik 1 og 4 og behov for ny renseløsning

Av de gjenstående avvikene er det avvik nr. 1 og 4 (som også henger sammen), som er de tyngste. Disse har sammenheng med behov for ny renseløsning.

Nytt renseanlegg, det være seg eget eller i samarbeid med andre kommuner, ligger fram i tid. Slik rådmannen vurderer saken blir det viktig å sende Fylkesmannen en søknad som viser en troverdig, dokumenterbar og realistisk fremdriftsplan med frister for ny renseløsning, som Fylkesmannen kan etterprøve. Også vedtak som ble fattet vedrørende ny renseløsning ved kommunestyrets behandling av handlingsprogram 2019 – 2023 (jf. side 92) og Hovedplan for vann og avløp 2017 - 2041 er viktig informasjon i å legge fram i den sammenheng. Dette for å sikre at Fylkesmannen mottar et godt grunnlag for behandle en søknad unntak fra forskrift om begrenning av forurensing. Rådmannen viser her til forurensingsforskriftens § 14-6 hvor det fremgår at *«Fylkesmannen kan i særlige tilfeller gjøre midlertidig unntak fra rensekravene i forkant av større ombygginger på avløpsanlegget»*.

Rådmannen viser til at spørsmålet om ny renseløsning legges frem som egen sak.